

DOSAR NR. (...)

ROMÂNIA

**CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IV-A CIVILĂ**

ÎNCHEIERE

Sedința publică din data de 29.03.2017

Curtea constituită din:

Președinte: (...)

Judecător: (...)

Grefier: (...)

Pe rol se află soluționarea cererii de apel formulată de apelantul-reclamant (...), împotriva sentinței civile nr. (...), pronunțată de (...), în dosarul nr. (...), în contradictoriu cu intimata-pârâtă (...), în cauza având ca obiect pretenții.

La apelul nominal făcut în ședință publică au răspuns apelantul-reclamant, prin consilier juridic (...), în baza delegației nr. (...), depusă la dosar la acest termen de judecată, în ședință publică și intimata-pârâtă, prin avocat (...), în baza delegației de substituie acordată de dl. avocat (...) (împuternicire avocațială seria (...) nr. (...), aflată la fiola (...) din dosar).

Procedura de citare a părților este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Apelantul-reclamant, prin consilier juridic, depune la dosar jurisprudență relevantă pentru termenul de prescripție de 5 ani, pe care a comunicat-o și părții adverse, precum și o adresă care reprezintă răspunsul la întrebarea adresată de reclamant Ministerului Finanțelor Publice, prin care se afirmă că sumele care fac obiectul dosarului se virează la bugetul de stat și susține că o depune pentru a dovedi punctul de vedere al Ministerului Finanțelor Publice cu privire la acest aspect.

Intimata-pârâtă, prin avocat, solicită respingerea probei cu adresa menționată de partea adversă, susținând că aceasta trebuia depusă odată cu cererea de apel.

Apelantul-reclamant, prin consilier juridic, susține că întrebarea sa adresată Ministerului Finanțelor Publice se află depusă la dosarul de apel, la fila 12, precum și la fila 62, iar adresa pe care o depune la acest termen de judecată reprezintă răspunsul acordat de Ministerul Finanțelor Publice.

Curtea primește înscrisul depus de apelantul-reclamant și îl comunică și intimatei-pârâte.

Totodată, Curtea pune în discuția părților sesizarea, în temeiul art. 519 C.pr.civ., a Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea unei probleme de drept referitoare la natura juridică a creanței ce face obiectul judecății, în sensul dacă aceasta este o creanță fiscală sau o creanță civilă de drept comun, cu referire la modul de interpretare al art. 40 din Legea nr. 10/1995, în sensul că sumele de bani ce fac obiectul acestui text sunt sau nu creanțe fiscale, și, în consecință, dacă răspunsul la prima întrebare este afirmativ, respectiv dacă creanța este fiscală, să se precizeze dacă, față de regimul juridic al acestor creanțe, aplicabilitatea termenului special de prescripție este cel prevăzut de art. 91 din OG nr. 92/2003.

Apelantul-reclamant, prin consilier juridic, învederează că inclusiv art. 23 din Decretul nr. 167/1958 avea o dispoziție derogatorie, în sensul că impozitele și taxele datorate statului,

precum și primele de asigurări, prin efectul legii, rămân supuse dispozițiilor privitoare la prevederile din legile speciale.

Totodată, susține că instanța de fond a menționat că se aplică termenul de 3 ani, dar nu a precizat dacă este vorba de art. 2517 Cod civil sau și-a însușit punctul de vedere al părții adverse, care a specificat Decretul nr. 167/1958.

Apelantul-reclamant, prin consilier juridic, apreciază că natura fiscală a obligației izvorăște din lege, nu dintr-un contract, prin urmare obligația de plată este fiscală, nu prin raportare la organul colector, ci la beneficiarul acestei taxe, acesta fiind Statul.

De asemenea, solicită să se aibă în vedere că pe site-ul Ministerul Finanțelor Publice, creanțele sunt împărțite în două categorii: creanțe fiscale, care izvorăsc din Codul fiscal și creanțe nefiscale.

Apelantul-reclamant, prin consilier juridic, apreciază că se aplică termenul de prescripție de 5 ani, având în vedere și jurisprudența depusă la dosar la acest termen de judecată.

Totodată, solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept pusă în discuție de instanță.

Intimata-pârâtă, prin avocat, solicită sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept pusă în discuție de instanță.

Totodată, învederează că partea adversă a susținut că pentru raporturile ce se nasc între contribuabili și organul fiscal se aplică doar termenul de prescripție, fără a se aplica și celelalte drepturi și obligații ale părților, însă, în ceea ce privește raporturile dintre reclamantă și pârâtă, instanța de fond a reținut în mod corect faptul că nu se aplică prevederile Codului de procedură fiscală.

Apelantul-reclamant, prin consilier juridic, învederează că atât Codul fiscal, cât și Codul de procedură fiscală cuprind un ansamblu foarte complex, iar drepturile la care a făcut referire partea adversă sunt completate cu o serie de Ordine ale ministrului finanțelor, ale președintelui ANAF și alte ordonanțe.

Curtea reține cauza în pronunțare cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept pusă în discuție la acest termen de judecată.

CURTEA

Având nevoie de timp pentru a delibera, dar și pentru a da posibilitate părților să depună la dosar concluzii scrise, în temeiul art. 396 C.pr.civ. va amâna pronunțarea cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea problemei de drept pusă în discuție la acest termen de judecată, motiv pentru care,

DISPUNE

Amână pronunțarea la data de 12.04.2017.

Pronunțată în ședință publică azi, 29.03.2017.

PREȘEDINTE
(...)

JUDECĂTOR
(...)

GREFIER
(...)

DOSAR NR. (...)

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 12.04.2017

CURTEA

În aceeași compunere și pentru aceleași motive,

DISPUNE

Amână pronunțarea pentru data de 19.04.2017.

Pronunțată în ședință publică azi, 12.04.2017.

PREȘEDINTE

(...)

JUDECĂTOR

(...)

GREFIER

(...)

DOSAR NR. (...)

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A IV-A CIVILĂ

ÎNCHEIERE

Ședința publică din data de 19.04.2017

Curtea constituită din:

Președinte: (...)

Judecător: (...)

Grefier: (...)

Pe rol se află soluționarea cererii de apel formulată de apelantul-reclamant (...), împotriva sentinței civile nr. (...), pronunțată de (...), în dosarul nr. (...), în contradictoriu cu intimata-pârâtă (...), în cauza având ca obiect pretenții.

Dezbaterile și susținerile orale ale părților au avut loc în ședința publică din data de 29.03.2017, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată ce face parte integrantă din prezenta încheiere, când instanța, având nevoie de timp pentru a delibera, dar și pentru a da posibilitate părților să depună concluzii scrise, a amânat pronunțarea cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea unor probleme de drept pentru data de 12.04.2017 ȘI 19.04.2017, când a decis următoarele:

CURTEA,

Deliberând asupra cererii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, constată următoarele:

I. Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, pentru următoarele considerente:

Condițiile de admisibilitate prevăzute de art.519 alin.1 Cod proc.civ. sunt îndeplinite în cauză:

1. existența unei cauze aflate în curs de judecată – această condiție este îndeplinită deoarece litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea se află în curs de judecată, pe rolul Curții de apel București – Secția a IV-a civilă;

2. cauza să fie soluționată în ultimă instanță – această condiție este îndeplinită, deoarece Curtea de Apel București urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care este definitivă, potrivit art. 634 alin.1 pct.4 C.pr.civ. coroborat cu art. XVIII alin.2 din Legea nr.2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă, având în vedere faptul că tribunalul a fost sesizat cu o acțiune evaluabilă în bani, iar valoarea obiectului cererii arătată în capătul principal de cerere este mai mică de 1.000.000 lei;

3. de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art.40 din Legea nr.10/1995 privind calitatea în construcții coroborate cu cele ale art. 22 și art. 91 din OG nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală, depinde soluționarea litigiului dedus judecății;

4. chestiunea de drept enunțată este nouă, deoarece din consultarea jurisprudenței s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

II. Expunerea succintă a procesului:

Prin **cererea de chemare în judecată** înregistrată pe rolul (...) la data de (...), reclamantul (...) a solicitat, în contradictoriu cu pârâta (...), obligarea acesteia la plata sumei de 76.122,47 lei reprezentând diferența de plată în urma regularizării cotei de 0,1%, a sumei de 702.936,79 reprezentând diferența de plată în urma regularizării cotei de 0,7% și a penalităților de întârziere aferente acestor debite, în sumă de 779.059,26 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat că debitele se întemeiază pe aplicarea articolului 30 din Legea 50/1991 și 40 din Legea 10/1995, perceperea acestora fiind consecutivă emiterii autorizației de construire și fiind calculate raportat la o bază reprezentată de valoarea construcției.

De asemenea, potrivit articolului 15 din Regulamentul privind recepția lucrărilor aprobat prin Hotărârea Guvernului 273/1994, procesul-verbal de recepție la terminarea lucrărilor trebuie să cuprindă valoarea declarată a investiției.

De asemenea, se arată că articolul 76 alineatul (2) litera a) din Normele metodologice ale Legii 50/1991 stabilește că în 15 zile de la finalizarea lucrărilor, beneficiarul autorizației de construire are obligația de a regulariza taxele și cotele legale.

S-a arătat că în temeiul articolului 7 din Legea 329/2009, în forma în vigoare la data recepției construcțiilor și în temeiul articolelor 21 și 91 din Ordonanța Guvernului 92/2003, termenul de prescripției a dreptului material la acțiune este de 5 ani.

În drept, a invocat Legea 10/1995, Legea 50/1991, Hotărârea Guvernului 273/1994, Legea 329/2009.

Pârâta a formulat întâmpinare prin care a invocat excepția necompetenței funcționale a secției de contencios administrativ, excepția necompetenței materiale a tribunalului, excepția prescripției dreptului material la acțiune, iar pe fondul cauzei a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată ca neîntemeiată și obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

Prin **încheierea din data de (...)(...)** a admis excepția necompetenței funcționale și a trimis dosarul către soluționare de către secțiile civile.

Cauza a fost reînregistrată sub număr de dosar (...) pe rolul (...).

Prin **sentința civilă nr. (...)(...)** a admis excepția prescripției dreptului material la acțiune, invocată de către pârâta prin întâmpinare și a respins cererea de chemare în judecată formulate de reclamantul (...) în contradictoriu cu pârâta (...), ca prescrisă.

Pentru a pronunța această sentință, tribunalul a reținut următoarele:

La data de (...), Primăria Sectorului 5 București a emis în beneficiul pârâtei autorizația de construire (...) cu privire la obiectivul de investiții de locuințe formate din 2 corpuri de clădiri S+P+6E situat în (...).

Valoarea declarată a construcțiilor la emiterea autorizației de construire a fost de 48.221.784 lei.

La finalizarea acestora au fost emise procesele-verbale (...) pentru valoarea declarată finală de 47.455.389 lei și (...) pentru valoarea finală declarată de 76.889.090 lei.

Potrivit articolului 30 din Legea 50/1991, în forma în vigoare la data întocmirii proceselor-verbale de recepție la terminarea lucrărilor:

"(1) Cheltuielile pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și autorizarea executării lucrărilor de construcții se suportă de către investitori, în valoare echivalentă cu o cotă de 0, 1% din valoarea lucrărilor autorizate, cu excepția celor prevăzute la art. 3 lit. b) și a lăcașurilor de cult.

(2) Virarea sumelor stabilite conform dispozițiilor alin. (1) se face în contul inspectoratelor teritoriale în construcții, județene, respectiv al municipiului București, după caz, o dată cu transmiterea înștiințării privind data începerii lucrărilor, astfel cum se prevede la art. 7 alin. (8). Întârzierea la plată a cotei prevăzute la alin. (1) se penalizează cu 0,15% pe zi de întârziere, fără a se depăși suma datorată. Disponibilitățile la finele anului din veniturile extrabugetare se reportează în anul următor și au aceeași destinație.

(3) Cota stabilită la alin. (1) se aplică și diferențelor rezultate din actualizarea valorii lucrărilor autorizate, care se face o dată cu recepția la terminarea lucrărilor.”

Potrivit articolului 40 din Legea 10/1995, în forma în vigoare la data recepționării lucrărilor:

”Investitorii sau proprietarii vor vira lunar către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. din subordinea Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței o sumă echivalentă cu o cotă de 0,70% din cheltuielile pentru executarea construcțiilor și a lucrărilor prevăzute la art. 2 și pentru care se emit, în condițiile legii, autorizații de construire, cu excepția proprietarilor, persoane fizice, care execută lucrări de consolidare și reparații la locuințele din proprietate. Calculul și virarea sumelor respective se fac eşalonat, concomitent cu plata prestațiilor. Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. utilizează 70% din fondul astfel constituit pentru îndeplinirea atribuțiilor, potrivit prevederilor legale, și virează 30% din acest fond în contul Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, care îl utilizează pentru:

a) elaborarea reglementărilor tehnice în construcții, urbanism, amenajarea teritoriului și habitat, precum și a cercetărilor, testărilor, documentațiilor, studiilor, auditului, băncilor de date și realizării de prototipuri necesare fundamentării reglementărilor specifice domeniului. Tipurile de reglementări și de cheltuieli aferente se stabilesc prin regulament elaborat de Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și aprobat prin hotărâre a Guvernului;

b) executarea prin Compania Națională de Investiții - «C.N.I.» - S.A. a unor lucrări de intervenție în primă urgență la construcții vulnerabile și care prezintă pericol public, în vederea asigurării cerinței esențiale de rezistență și stabilitate, a prevenirii și atenuării efectelor riscurilor naturale cauzate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren și, după caz, pentru expertizarea și proiectarea lucrărilor necesare. Criteriile și modul de alocare a sumelor se stabilesc prin norme metodologice elaborate de Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Întârzierile la plată a cotelor de către investitor sau proprietar, prevăzute la alin. 1, se penalizează cu 0,15% pe zi de întârziere, fără a se depăși suma datorată.

Cheltuielile necesare efectuării activității de atestare tehnico-profesională a specialiștilor în construcții se suportă de către partea interesată.

Disponibilitățile la finele anului din veniturile extrabugetare se reportează în anul următor și au aceeași destinație.

Cheltuielile necesare certificării calității produselor și procedeeelor, eliberării de agremente tehnice pentru noile materiale, procedee și echipamente, autorizării și acreditării laboratoarelor, verificării proiectelor și execuției lucrărilor de construcții, conducerii și asigurării calității, verificărilor metrologice, recepției lucrărilor, urmăririi comportării în exploatare și intervenții în timp, precum și postutilizării construcțiilor se suportă de către factorii interesați, cu excepția cheltuielilor efectuate potrivit alin. 1 lit. b).”

Cu privire la termenul în care contravaloarea finală a cotelor trebuia achitată de către părâtă, se constată că acesta este conținut de articolul 72 alineatul (2) litera din Normele de aplicare a Legii 10/1995 aprobate prin Ordinul 839/2009 și este de 15 zile de la recepția lucrărilor.

Prin urmare, în prezenta cauză termenul este de 15 zile de la datele de (...)și (...), date la care au fost încheiate procesele-verbale la finalizarea lucrărilor. Deci termenul de prescripției începe să fie calculat din datele de (...)și (...).

Cu privire la termenul aplicabil, se constată că se confruntă două opinii ale părților litigante. Respectiv ipoteza termenului de 5 ani prevăzut de articolul 91 din Ordonanța Guvernului 92/2003 aferent creanțelor fiscale și termenul de drept comun de 3 ani.

Acțiunea a fost înregistrată în prezenta cauză la data de 30.12.2015.

Potrivit articolului 91 din Codul de procedură fiscală:

”(1) Dreptul organului fiscal de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 5 ani, cu excepția cazului în care legea dispune altfel.

(2) Termenul de prescripție a dreptului prevăzut la alin. (1) începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a născut creanța fiscală potrivit art. 23, dacă legea nu dispune altfel.

(3) Dreptul de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 10 ani în cazul în care acestea rezultă din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală.

(4) Termenul prevăzut la alin. (3) curge de la data săvârșirii faptei ce constituie infracțiune sancționată ca atare printr-o hotărâre judecătorească definitivă.”

Potrivit articolului 21 din același act normativ:

”(1) Creanțele fiscale reprezintă drepturi patrimoniale care, potrivit legii, rezultă din raporturile de drept material fiscal.

(2) Din raporturile de drept prevăzute la alin. (1) rezultă atât conținutul, cât și cuantumul creanțelor fiscale, reprezentând drepturi determinate constând în:

a) dreptul la perceperea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume care constituie venituri ale bugetului general consolidat, dreptul la rambursarea taxei pe valoarea adăugată, dreptul la restituirea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume care constituie venituri ale bugetului general consolidat, potrivit alin. (4), denumite creanțe fiscale principale;

b) dreptul la perceperea dobânzilor, penalităților de întârziere sau majorărilor de întârziere, după caz, în condițiile legii, denumite creanțe fiscale accesorii.

(3) În cazurile prevăzute de lege, organul fiscal este îndreptățit să solicite stingerea obligației fiscale de către cel îndatorat să execute acea obligație în locul debitorului.

(4) În măsura în care plata sumelor reprezentând impozite, taxe, contribuții și alte venituri ale bugetului general consolidat se constată că a fost fără temei legal, cel care a făcut astfel plata are dreptul la restituirea sumei respective.”

Articolul 23 din Codul de procedură fiscală din 2003 prevede următoarele:

”(1) Dacă legea nu prevede altfel, dreptul de creanță fiscală și obligația fiscală corelativă se nasc în momentul în care, potrivit legii, se constituie baza de impunere care le generează.

(2) Potrivit alin. (1) se naște dreptul organului fiscal de a stabili și a determina obligația fiscală datorată.”

În final, trebuie de asemenea observat că articolul 1 din Ordonanța Guvernului 63/2001 privind înființarea Inspectoratului de Stat în Construcții, în forma în vigoare la data recepționării lucrărilor, prevede că instituția se organizează în subordinea Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, fără a fi cuprinsă nicio dispoziție cu privire la modalitatea de finanțare.

Rezultă că la data încheierii proceselor-verbale de recepție a lucrărilor, finanțarea reclamantului era asigurată din fondurile bugetului de stat, veniturile sale având de asemenea ca destinație bugetul general consolidat de vreme ce nu există o dispoziție derogatorie privind finanțarea din venituri proprii.

Însă, din analiza coroborată a articolelor 21 și 91 din Codul de procedură fiscală din 2003, rezultă că termenul de 5 ani în care are loc prescripția dreptului de stabilire a obligațiilor fiscale, se aplică în ipoteza în care acestea sunt stabilite de către organul fiscal.

Or, este lesne de observat că reclamantul nu are calitatea de organ fiscal, avându-se în vedere că nu are ca atribuții urmărirea încasării sumelor datorate de către contribuabili și

ținându-se seama că în funcționarea sa, Inspectoratul de Stat în Construcții nu emite acte administrativ-fiscale în raporturile sale cu contribuabilii.

De asemenea, articolul 21 alineatul (3) și articolul 23 alineatul (2) din Codul de procedură fiscal, leagă dispozițiile privind prescripția de 5 ani de activitatea organelor fiscale de stabilire a sumelor datorate bugetului de stat, destinatarii acestor norme fiind unitățile administrativ-teritoriale care acționează prin Direcțiile Fiscale de administrare a impozitelor și taxelor locale și Agenția Națională de Administrare Fiscală care se ramifică în teritoriu prin Direcțiile Regionale de Finanțe Publice.

Mai trebuie totodată subliniat că din coroborarea textelor legale expuse pe larg în precedent, expunerea detaliată și citarea normelor fiind justificată de necesitatea de surprindere a cadrului general a raporturilor administrației fiscale cu contribuabilii, cu consecința directă în stabilirea câmpului de aplicare a termenului de prescripție, rezultă că termenul de 5 ani se aplică în cazul creanțelor fiscale datorate de către contribuabili nemijlocit bugetului de stat.

Acastă concluzie se întemeiază pe referința exclusivă la colectarea creanțelor datorate bugetului de stat stabilite de organele fiscale. Acestea din urmă au ca unică activitate stabilirea, încasarea și urmărirea valorificării impozitelor și taxelor pe care particularii le datorează Statului sau unităților administrativ-teritoriale, fără ca aria de atribuție a organelor fiscale să interfereze cu veniturile obținute de alte autorități cu personalitate juridică proprie, precum este cazul ISC.

Or, în prezenta cauză se constată că din articolul 30 din Legea 50/1991 și din articolul 40 din Legea 10/1995 rezultă că în cazul cotelor de 0,1% și 0,7% creditorul este reclamantul, iar nu bugetul de stat sau bugetul unităților administrativ-teritoriale, împrejurarea că această sumă este destinată a reveni bugetului de stat fiind o împrejurare care ține de raporturile administrative ale (...) cu instituțiile în subordinea cărora funcționează.

Modalitatea de organizare a unei instituții publice nu este de natură să atragă concluzia incidenței termenului de prescripție de 5 ani prevăzut de articolul 91 din Codul de procedură fiscală, sumele revenind reclamantului urmând a fi încasate în condițiile unui termen de prescripție de drept comun de 3 ani.

În esență, concluzia acestei expuneri este că limitele articolului 91 sunt date de calitatea de creditor a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, adică suma datorată de către contribuabil să fie plătită de către acesta direct în bugetul de stat sau în bugetul local (precum este cazul TVA, CAS, CASS, a impozitului pentru proprietăți și pentru autoturisme, a taxelor de timbru care se achită în contul localității) și de prezența organului fiscal care urmărește valorificarea creanței.

Un exemplu simplu de urmărit în ceea ce privește acest mecanism este reprezentat de către situația taxelor de timbru. Acestea se achită anticipat de către reclamant în contul unității administrativ-teritoriale de la domiciliul sau sediul său iar dovada se depune la dosarul cauzei. Până la acest moment totul se află sub controlul instanței.

Partea poate formula însă o cerere de ajutor public judiciar. Dacă instanța dispune eșalonarea plății taxei de timbru, se va înainta o adresă către organul fiscal local de la sediul sau domiciliul reclamantului pentru darea în debit și urmărirea plății ratelor. Rezultă așadar că deși taxa de timbru privește exclusiv o activitate de judecată și sancțiunile procedurale precum și măsurile de armonizare a plății cu situația materială a reclamantului sunt atributul suveran al instanței de judecată, atunci când intervin dispoziții privind stabilirea unor termene de plată este obligatorie intervenția organului fiscal responsabil pentru încasarea sumelor.

Prin urmare, avându-se în vedere lipsa raporturilor nemijlocite ale părâtei cu bugetul de stat sau bugetul unităților administrativ-teritoriale, observându-se că în privința veniturilor din prezenta cauză calitatea de creditor revine reclamantului care acționează în nume propriu iar nu ca reprezentant al statului și ținându-se seama de faptul că dreptul de creanță nu a fost stabilit prin decizie a organului fiscal, nu este aplicabil termenul de prescripție de 5 ani de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a născut dreptul de creanță.

Or, raportat la incidența termenului de prescripție de drept comun de 3 ani calculat de la datele de 1.06 și 31.12.2010, rezultă că acesta s-a împlinit la datele de 1.06 și 31.12.2013, excepția invocată de către pârâtă urmând a fi admisă și pe cale de consecință urmând a se dispune respingerea cererii de chemare în judecată ca prescrisă.

Observându-se dispozițiile articolului 453 din Codul de procedură civilă din 2010 potrivit căreia partea câștigătoare are dreptul la recuperarea cheltuielilor de judecată, ținând totuși seama și că în lumina prevederilor articolului 249 din același act normativ, orice susținere trebuie probată, se va dispune respingerea cererii pârâtei de obligare a reclamantului la plata cheltuielilor de judecată ca neîntemeiată, întrucât la dosarul cauzei nu au fost depuse înscrișuri în dovadă.

Împotriva sentinței civile nr. 1209/2016 a formulat *apel* reclamantul (...), în motivarea căruia a susținut că nu are posibilitatea legală de a emite decizii de impunere, tocmai acesta fiind motivul pentru care s-a adresat instanțelor de judecată pentru a obține un titlu executoriu.

Elementul definitoriu al creanței se regăsește în art. 21 alin. 2 lit. a) din Codul de procedură fiscală, unde se menționează că sumele de bani datorate și care constituie venituri ale bugetului general consolidat pot fi considerate ca fiind creanțe fiscale sau creanțe bugetare, întrucât se datorează bugetului de stat.

Apelantul-reclamant a mai arătat că, a crea un regim diferit de prescripție, și până la urmă de protecție pentru bugetul general consolidat, pentru sumele de bani colectate de către ANAF prin direcțiile regionale din subordinea sa, în comparație cu sumele de bani colectate de către alte instituții, printre care și apelanta, dar a căror finalitate este tot vărsarea la bugetul statului este illogic și nu aceasta a fost voința legiuitorului.

Din coroborarea art. 1 Cod procedură fiscală cu prevederile art. 21, 91 și 131 Cod procedură fiscală reiese faptul că legiuitorul a dorit să instituie o protecție suplimentară sumelor de bani care se fac venit la bugetul consolidat al statului, indiferent de instituția care colectează aceste sume.

Intimata-pârâtă (...) a formulat *întâmpinare*, prin care a arătat că creanța nu este una fiscală, căreia să i se aplice termenul de prescripție de 5 ani, deoarece nu a fost stabilită în conformitate cu prevederile art. 85 și urm. Cod procedură fiscală, adică prin declarație fiscală sau prin decizie de impunere. S-a mai arătat că această procedură reglementată de Codul procedură fiscală este una specială și obligatorie pentru nașterea și executarea unei creanțe fiscale.

III. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

Punctul de vedere al apelantului-reclamant (...):

Din coroborarea art. 1 Cod procedură fiscală cu prevederile art. 21, 91 și 131 Cod procedură fiscală reiese faptul că legiuitorul a dorit să instituie o protecție suplimentară sumelor de bani care se fac venit la bugetul consolidat al statului, indiferent de instituția care colectează aceste sume.

Această concluzie se desprinde și din vechea reglementare în domeniul prescripției (Decretul nr. 167/1958), care la art. 22 prevedea că faptul că impozitele și taxele datorate statului rămân supuse dispozițiilor privitoare la prescripție din legile speciale.

Punctul de vedere al intimătei-pârâte (...):

Intimata-pârâtă a arătat că modalitatea de organizare a apelantei (...) (faptul că după colectarea creanțelor în temeiul legislației în domeniul construcțiilor, (...) virează aceste sume către bugetul de stat) nu este de natură a atrage incidența termenului de prescripție de 5 ani aplicabil creanțelor fiscale, raporturile dintre (...) și instituții fiind un raport juridic distinct, bazat pe norme de drept distincte de raportul juridic ce se stabilește între intimata-pârâtă și (...) în temeiul Legii nr. 10/1995 și nr. 50/1991.

Din analiza coroborată a art. 21 și 91 din Codul de procedură fiscală din 2003, rezultă că termenul de 5 ani în care are loc prescripția dreptului de stabilire a obligațiilor fiscale se aplică în ipoteza în care acestea sunt stabilite de organul fiscal, ceea ce nu este cazul în speță.

O opinie contrară ar însemna ca, din ansamblul complex de drepturi și obligații pe care legea fiscală și de procedură fiscală le stabilește în sarcina contribuabililor și a organelor fiscale, să se aplice doar prevederea art. 91 Cod procedură fiscală referitoare la termenul de prescripție de 5 ani, ceea ce ar însemna ca contribuabilii să fie lipsiți de toate drepturile pe care legislația fiscală le acordă acestora.

IV. Punctul de vedere motivat al completului de judecată:

1. Redarea normei de drept interne ce urmează a fi supusă dezlegării Înaltei Curți de Casație și Justiție:

ART. 40 din Legea nr. 10/1995 privind calitatea în construcții, în redactarea în vigoare la datele de 16.03.2010 și 15.12.2010, care reprezintă datele recepționării lucrărilor:

„Investitorii sau proprietarii vor vira lunar către Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. din subordinea Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței o sumă echivalentă cu o cotă de 0,70% din cheltuielile pentru executarea construcțiilor și a lucrărilor prevăzute la art. 2 și pentru care se emit, în condițiile legii, autorizații de construire, cu excepția proprietarilor, persoane fizice, care execută lucrări de consolidare și reparații la locuințele din proprietate. Calculul și virarea sumelor respective se fac eșalonat, concomitent cu plata prestațiilor. Inspectoratul de Stat în Construcții - I.S.C. utilizează 70% din fondul astfel constituit pentru îndeplinirea atribuțiilor, potrivit prevederilor legale, și virează 30% din acest fond în contul Ministerului Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței, care îl utilizează pentru:

a) elaborarea reglementărilor tehnice în construcții, urbanism, amenajarea teritoriului și habitat, precum și a cercetărilor, testărilor, documentațiilor, studiilor, auditului, băncilor de date și realizării de prototipuri necesare fundamentării reglementărilor specifice domeniului. Tipurile de reglementări și de cheltuieli aferente se stabilesc prin regulament elaborat de Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și aprobat prin hotărâre a Guvernului;

b) executarea prin Compania Națională de Investiții - "C.N.I." - S.A. a unor lucrări de intervenție în primă urgență la construcții vulnerabile și care prezintă pericol public, în vederea asigurării cerinței esențiale de rezistență și stabilitate, a prevenirii și atenuării efectelor riscurilor naturale cauzate de cutremure de pământ, inundații, alunecări de teren, tasări și/sau prăbușiri de teren și, după caz, pentru expertizarea și proiectarea lucrărilor necesare. Criteriile și modul de alocare a sumelor se stabilesc prin norme metodologice elaborate de Ministerul Lucrărilor Publice, Transporturilor și Locuinței și aprobate prin hotărâre a Guvernului.

Întârzierile la plată a cotelor de către investitor sau proprietar, prevăzute la alin. 1, se penalizează cu 0,15% pe zi de întârziere, fără a se depăși suma datorată.

Cheltuielile necesare efectuării activității de atestare tehnico-profesională a specialiștilor în construcții se suportă de către partea interesată.

Disponibilitățile la finele anului din veniturile extrabugetare se reportează în anul următor și au aceeași destinație.

*Cheltuielile necesare certificării calității produselor și procedeele, eliberării de agremente tehnice pentru noile materiale, procedee și echipamente, autorizării și acreditării laboratoarelor, verificării proiectelor și execuției lucrărilor de construcții, conducerii și asigurării calității, verificărilor metrologice, recepției lucrărilor, urmăririi comportării în exploatare și intervenții în timp, precum și postutilizării construcțiilor se suportă de către factorii interesați, cu excepția cheltuielilor efectuate potrivit alin. 1 lit. b)”.
7*

ART. 22 din Codul de procedură fiscală adoptat prin OG nr. 92/2003, în redactarea în vigoare la datele de 16.03.2010 și 15.12.2010, care reprezintă datele recepționării lucrărilor:

Obligațiile fiscale

Prin obligații fiscale, în sensul prezentului cod, se înțelege:

- a) obligația de a declara bunurile și veniturile impozabile sau, după caz, impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat;*
- b) obligația de a calcula și de a înregistra în evidențele contabile și fiscale impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat;*
- c) obligația de a plăti la termenele legale impozitele, taxele, contribuțiile și alte sume datorate bugetului general consolidat;*
- d) obligația de a plăti dobânzi, penalități de întârziere sau majorări de întârziere, după caz, aferente impozitelor, taxelor, contribuțiilor și altor sume datorate bugetului general consolidat, denumite obligații de plată accesorii;*
- e) obligația de a calcula, de a reține și de a înregistra în evidențele contabile și de plată, la termenele legale, impozitele și contribuțiile care se realizează prin stopaj la sursă;*
- f) orice alte obligații care revin contribuabililor, persoane fizice sau juridice, în aplicarea legilor fiscale.*

ART. 91 din Codul de procedură fiscală adoptat prin OG nr. 92/2003:

Obiectul, termenul și momentul de la care începe să curgă termenul de prescripție a dreptului de stabilire a obligațiilor fiscale

(1) Dreptul organului fiscal de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 5 ani, cu excepția cazului în care legea dispune altfel.

(2) Termenul de prescripție a dreptului prevăzut la alin. (1) începe să curgă de la data de 1 ianuarie a anului următor celui în care s-a născut creanța fiscală potrivit art. 23, dacă legea nu dispune altfel.

(3) Dreptul de a stabili obligații fiscale se prescrie în termen de 10 ani în cazul în care acestea rezultă din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală.

(4) Termenul prevăzut la alin. (3) curge de la data săvârșirii faptei ce constituie infracțiune sancționată ca atare printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

ART. 3 din Decretul nr. 167/1958, republicat, privitor la prescripția extinctivă, incident în raport de data proceselor-verbale de recepție la terminarea lucrărilor și de art. 201 din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 289/2009 privind Codul civil:

Termenul prescripției este de 3 ani, iar în raporturile dintre organizațiile socialiste, de 18 luni.

3. Prezentarea jurisprudenței proprii instanțe

Nu au fost identificate hotărâri judecătorești în care instanța să fi analizat aspectele de drept în discuție.

4. Prezentarea jurisprudenței naționale/a altor state/comunitară/a drepturilor omului apreciate a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei

Nu a fost identificată astfel de jurisprudență.

5. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate

Din punctul de vedere al Curții, pentru stabilirea termenului de prescripție este necesară stabilirea în prealabil a naturii raportului juridic din care a luat naștere obligația de plată a sumei de bani pretinsă de la pârâtă prin intermediul acțiunii de față.

Avem în vedere faptul că termenul general de prescripție de 3 ani este aplicabil ori de câte ori legea nu prevede un alt termen, astfel că stabilirea în prealabil a naturii raportului juridic dedus judecății va conduce automat și la modul de calcul al termenului de prescripție, în sensul că dacă se va statua că obligația pretinsă intimătei-pârâte reiese dintr-un raport juridic de drept civil atunci va fi aplicabil termenul general de prescripție de 3 ani prevăzut de Decretul nr. 167/1958, iar dacă se va statua că obligația pretinsă intimătei-pârâte reiese dintr-un raport juridic de drept fiscal atunci va fi aplicabil termenul de prescripție de 5 ani prevăzut de Codul de procedură fiscală la art. 91.

Din punctul de vedere al Curții, obligația de plată a sumei de bani reprezentând regularizarea cotei de 0,7% respectiv de 0,1% la valoarea finală a lucrărilor are caracter fiscal.

În acest sens, Curtea are în vedere domeniul de aplicare a Codului de procedură fiscală astfel cum este reglementat la art. 1 din OG nr. 92/2003, în vigoare la data încheierii celor două procese-verbale de recepție.

Astfel, potrivit art. 1 alin. 2 din Codul de procedură fiscală 2003 „Prezentul cod se aplică și pentru administrarea drepturilor vamale, precum și pentru administrarea creanțelor provenind din contribuții, amenzi și alte sume ce constituie venituri ale bugetului general consolidat, potrivit legii, în măsura în care prin lege nu se prevede altfel”

La art. 1 alin. 3 lit. b) Codul de procedură fiscală 2003 definește noțiunea de „administrare a (...) altor sume datorate bugetului general consolidat”, prin care se înțelege ansamblul activităților desfășurate de organele fiscale în legătură cu (...) colectarea altor sume datorate bugetului general consolidat.

Potrivit definiției creanțelor fiscale prevăzute de art. 21 din Codul de procedură fiscală 2003:

(1) *Creanțele fiscale reprezintă drepturi patrimoniale care, potrivit legii, rezultă din raporturile de drept material fiscal.*

(2) *Din raporturile de drept prevăzute la alin. (1) rezultă atât conținutul, cât și cuantumul creanțelor fiscale, reprezentând drepturi determinate constând în:*

a) *dreptul la perceperea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume care constituie venituri ale bugetului general consolidat, dreptul la rambursarea taxei pe valoarea adăugată, dreptul la restituirea impozitelor, taxelor, contribuțiilor și a altor sume care constituie venituri ale bugetului general consolidat, potrivit alin. (4), denumite creanțe fiscale principale;*

b) *dreptul la perceperea dobânzilor, penalităților de întârziere sau majorărilor de întârziere, după caz, în condițiile legii, denumite creanțe fiscale accesorii.*

În mod similar, prin obligații fiscale se înțelege, potrivit art. 22 din Codul de procedură fiscală 2003, acea obligație (art. 22 alin. 1 lit. c) „de a plăti la termenele legale (...) alte sume datorate bugetului general consolidat.

Or, potrivit art. 7 alin. 2 din Legea nr. 329/2009 privind reorganizarea unor autorități și instituții publice, raționalizarea cheltuielilor publice, susținerea mediului de afaceri și respectarea acordurilor-cadru cu Comisia Europeană și Fondul Monetar Internațional, de asemenea în redactarea în vigoare la data recepționării lucrărilor „(1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi, veniturile obținute de autoritățile și instituțiile publice finanțate integral sau parțial din venituri proprii, care sunt reorganizate ca instituții publice finanțate integral de la bugetul de stat, potrivit anexelor nr. 1 și 2, se fac venit la bugetul de stat”, iar Inspectoratul de Stat în Construcții figurează menționat în Anexa 1, pct. 5.

Prin urmare, veniturile apelantului-reclamant (...) se fac venit la bugetul de stat, iar noțiunea de buget general consolidat include bugetul de stat.

Rezultă, în opinia Curții, că obligația de plată a sumei de bani reprezentând regularizarea cotei de 0,7% respectiv de 0,1% la valoarea finală a lucrărilor, pretinsă de la intimata-pârâtă prin intermediul acțiunii de față, are caracter fiscal în raport de beneficiarul acestei taxe – statul.

Pentru calificarea naturii fiscale a raportului juridic dedus judecății este indiferentă problema dacă, pentru colectarea acestei sume ISC a emis sau nu un titlu de creanță, deoarece în opinia instanței această obligație nu este stabilită de apelantul-reclamant (...), ci ea derivă din lege – art. 40 din Legea nr. 10/1995.

Pentru aceste considerente,

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII
DECIDE**

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

1. Cum se interpretează prevederile art.40 din Legea nr.10/1995 privind calitatea în construcții în forma în vigoare la datele de 16.03.2010, respectiv 15.12.2010, față de dispozițiile art.22 din OG nr.92/2003 privind Codul de procedură fiscală, respectiv este obligația de plată a sumei echivalente cu o cotă de 0,70% din cheltuielile pentru executarea construcțiilor și a lucrărilor o obligație fiscală?

2. În caz afirmativ, este această obligație supusă termenului de prescripție de 5 ani prevăzut de art.91 din OG nr.92/2003 sau termenului general de prescripție de 3 ani prevăzut de art.3 din Decretul nr.167/1958 privitor la prescripția extinctivă?

Dispune înaintarea prezentei încheieri către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Dispune suspendarea judecății conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică azi, 19.04.2017.

PREȘEDINTE
(...)

JUDECĂTOR
(...)

GREFIER
(...)